

DUNAV - PUT KULTURE - KULTURSTRASSE

Saradnja vizuelnih umetnika iz podunavskih regija i gradova

Tribel III - Ex libris konkurs

Organizator projekta: Balkankult Fondacija

Rukovodilac projekta: Dimitrije Vujadinović

Predsednik žirija i supervizor:: akademik Časlav Očić

Zvanična podrška: Sekretarijat za kulturu Pokrajine Vojvodine

Podrška: Udruženje dunavskih gradova "Danube" (Bugarska); Donau. Buro, Ulm (Nemačka)

Akademie Schloss Solitude, Štuttgart (Nemačka) Grafički kabinet biblioteke u

Riseu (Bugarska); Dunavski milenijumsku umetnički muzej , Bratislava (Slovačka) /treba da potvrdi/

Koordinator: Tamara Čikeš

Uvod

Dunav je sudbonosna reka Evrope!

U dugim milenijumima istorije njena glavna saobraćajnica civilizacija i kultura, ljudi i roba. Kraj obala ove reke nataložena su iskustva ljudi od praistorije do današnjih dana, a moćne dunavske struje oduvek su pružale saznanja o mogućoj pobedi nad varljivom večnosti i stvarnom materijalnom prolaznosti.

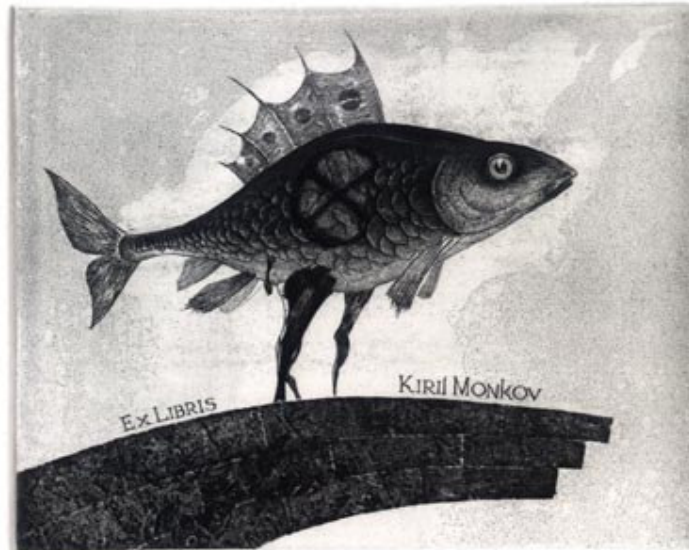
Podunavlje je uvek bilo poseban prostor ishodišta i poprišta evropskog duha, a Dunav postao metafora razvojnih i potresnih tokova Evrope koji su ovaj kontinent izgrađivali i oplođivali, ali i razarali i vraćali unazad.

Svaki predeo, svaki grad i selo uz Dunav donose svoju posebnost ali svi

zajedno čine mozaik koji pruža opštu sliku o protoku života na njegovim obalama.

Ova moćna reka pruža mogućnost svim narodima Evrope da u njoj prepoznaju svoju jedinstvenu budućnost.

Zato treba verovati u lekovitu snagu Dunava.

Evropski kontekst

Projekat *Tribel III konkurs Ex libris - Dunav put kulture* svojim ciljevima i očekivanim rezultatima potpuno se uklapa u savremene programe međugranične saradnje koju podržavaju i sprovode mnoga evropska tela i institucije.

Svi procesi političke i ekonomske saradnje neće biti mogući ukoliko se zapostavi kultura i umetnost, kao nezaobilazni faktor razumevanja, napretka i uvažavanja. Upravo nas istorija naroda Podunavlja, još od vremena starih naroda, podučava da politički i ekonomski procesi propadaju i ništa ne ostavljaju za sobom ukoliko je kulturni sadržaj zanemaren.

Dva osnovna strateška cilja koja je u sektoru kulture postavila EU jesu: povećanje mogućnosti mobilnosti umetnika i njihovih dela i interkulturalni dijalog. Pravi put za postizanje ovih ciljeva jeste regionalna saradnja.

Stvaralačke mogućnosti naroda koji žive u Podunavlju oduvek su se najbolje iskazivale u umetnosti i kulturi uopšte. Setimo se samo kompozitora, muzičara, pisaca, slikara koji su živeli i stvarali u Štutgartu, Ulmu, Lincu, Beču, Bratislavi, Budimpešti, Novom Sadu, Beogradu i drugim gradovima uz Dunav. Upravo je umetnost bila ta koja je premošćivala razlike i nadilazila sukobe.

Kulture i umetnosti Podunavlja uzajamno su se preplitale, oplemenjivale i inspirisale. I danas ta vekovna upućenost na međusobnu saradnju nije ništa izgubila od kulturnog i političkog značaja, naprotiv!

Ciljevi projekta

Balkankult fondacija pokreće Treći međunarodni konkurs za Ex libris na temu ***Dunav - put kulture***, da bi podržala razvoj kulturnih, umetničkih, komunikacionih, profesionalnih, kao i tehničkih i privrednih veza u Podunavlju.

Sa tog aspekta ciljevi projekta jesu:

- Podrška međuregionalnoj umetničkoj povezanosti, odnosno okupljanje i saradnja umetnika oko jedne zajedničke inspiracije
- Iniciranje interkulturalnog dijaloga široke publike
- Širenje saznanja o Podunavlju kao jedinstvenom evropskom regionu
- Afirmacija umetnosti u kontekstu procesa boljeg razumevanja između različitih kultura nastalih u Podunavlju

Povezivanje umetnika, razmena percepcija i vizija oko jedne ideje i uspostavljanje velike sinergijske snage, značajni su ne samo kao podrška kulturnoj produkciji već i kao pokretačka snaga širenja duhovnih i civilizacijskih vrednosti. Upravo u ovome je vrednost projekta.

Do sada je projekat dobio zvaničnu podršku Sekretarijata za kulturu Pokrajine Vojvodine.

Planirani način i faze realizacije

Sama realizacija projekta od početka do kraja u sebi nosi dva paralelna nivoa:

- Umetnici-umeticima
- Umetnici-publici

Prvi nivo umetnici-umeticima za prvenstveni cilj ima okupljanje vizuelnih umetnika oko jedne velike teme kao što je Dunav, zatim razmenu umetničkih ideja, postupaka, etičkih vrednosti kao i percepcije života u Podunavlju.

Cilj drugog nivoa umetnici-publici jeste da se najšira publika upozna sa delima umetnika i time podstakne unapređenje interkulturalnog dijaloga između naroda koji žive u blizini Dunava.

Planirane faze realizacije projekta:

- **I** Formiranje organizacionog i stručnog tima projekta (maj/juli)
Pronalaženje donatora i sponzora (maj/decembar)
Raspisivanje konkursa (juni)
Širenje informacije o konkursu, prikupljanje i sistematizovanje prispelih radova (juni/decembar)
- **II** Ocenivanje prispelih radova od strane međunarodnog žirija (januar 2011.)
- **III** Premijerna izložba odabranih radova
Publikovanje multilingvalnog kataloga

Okrugli sto umetnika povodom premijerne izložbe, na temu - Povezivanje umetnika u podunavskim regionima februar 2011.)

- **IV** Gostovanje izložbe u gradovima Podunavlja - Ulm, Regensburg, Pasau, Linc, Beč. Bratislava, Komorno, Budimpešta, Baja , Mohač, Vukovar, Beograd, Gornji Milanovac, Oršova, Braila, Rise, Konstanca ...(mart/decembar 2011)

U svim fazama realizacije posebna pažnja biće posvećena medijskoj promociji projekta, odnosno izradiće se PR plan.

Ciljne grupe

Korist od realizacije projekta, u smislu ciljnih grupa, pre svega trebalo bi da imaju:

- Široka publika (posetioci izložbi), stanovnici Podunavlja
- Vizuelni umetnici iz podunavskij regiona
- Predstavnici regionalnih i lokalnih vlasti

Očekivani rezultati

Realizacija projekta imala bi sigurno edukativni, estetski i etički značaj za sve ciljne grupe. Balkankult fondacija je do sada organizovala dva velika ekslibris konkursa. Radove sa oba konkursa do sada je videla publika u više od 30 gradova u Srbiji i Evropi (Novi Sad, Beograd, Sofija, Niš, Atina, Frankfurt, Minhen, Diselrdorf, Rovenijami, Ulm, Požarevac, Bačka Palanka, Gornji Milanovac, Zaječar ...)

Sigurno je da iskustvo koje je stekla Fondacija u prethodna dva konkursa garantuju da će i treći biti izuzetno uspešan

U širem kontekstu savremenih političkih i kulturnih procesa u Evropi očekivani efekat ovog projekta najbolje ilustruju reči Guntera Mudrich, (Doprinos Saveta Evrope međugraničnoj saradnji):

Međugranična (međuregionalna) saradnja ostaje prioritetna aktivnost Saveta Evrope. Ona ne samo da poboljšava život populacije u graničnim regionima, već otvara barijere i omogućava ljudima da žive zajedno u boljoj evropskoj kulturnoj i društvenoj zajednici. Međugranična saradnja je, takođe, važan deo politike sprečavanja konflikata i društvene tenzije. Ona doprinosi stvaranju tolerantnog međusobnog razumevanja i

prihvatanja razlika suseda. Međugranična saradnja može da funkcioniše samo ukoliko lokalne i regionalne vlasti imaju sposobnost i sredstva da preuzmu inicijative u ovom polju.

Balkankult fondacije

Glavne aktivnosti **Balkankult fondacije** su unapređivanje regionalne i međuregionalne kulturne saradnje i u tom kontekstu, podrška kulturnom diverzitetu, mobilnosti ljudi, ideja i dela, kao i razvoj kreativnih potencijala regiona. (www.balkankult.org)

Balkankult je do sada organizovao dva velika međunarodna Ex libris konkursa. Prvi, za region Balkana, na temu *Most*, kao simbola kulturnog povezivanja i drugi na temu *Hleb - kulturna baština*.

Na prvi konkurs javilo se 195 umetnika iz 19 zemalja balkanskog regiona sa 431 radom. Selekcioni žiri i žiri za nagrade Prvog trijenala balkanskog ekslibrisa - TRIBEL I, činili su: Dimitrije Vujadinović, direktor BalkanKulta; Benoa Žino, kolekcionar i autor brojnih radova o ekslibrisu, Ženeva, predsednik žirija, dr Vasilis Zevgolis, kolekcionar i istraživač ekslibrisa, Atina; Onik Karanfilijan, grafičar i potpredsednik Međunarodnog ekslibris centra u Sofiji; profesor dr Časlav

Očić, kolekcionar i istraživač ekslibrisa i predsednik Ex libris društva Beograd, i Korina Raceanu, Odbor za kulturu, religiju i spomenike Tamiške oblasti, Temišvar.

Na drugi međunarodni konkurs - *Hleb - kulturna baština*, radove je poslalo 413 umetnika iz 48 zemalja, a prispela su 822 rada. Međunarodni žiri za nagrade činili su: dr Andrea Fadani, direktor Muzeja hleba u Ulmu, Nemačka, prof. dr Andreas Wiesand, generalni sekretar EricArts instituta, Bon, Nemačka, prof. Hasip Pektaš, grafičar, predsednik turskog ekslibris društva, Ankara, Turska, prof dr Časlav Očić, predsednik Ekslibris društva Beograd, Arpad Šalomon, grafičar, Slovenske Konjice, Slovenija, Dimitrije Vujadinović, predsednik BalkanKult fondacije, Beograd.

Šta je to exlibris

Ex libris ili knjižni listić je štampano umetničko delo malog formata, koje se obično lepi na unutrašnju stranu korica knjige, da bi identifikovalo vlasnika. 'Ex libris' je latinska fraza koja znači "iz knjiga tog i tog" i obično je prati ime sopstvenika knjige. Smatra se da je od 1470. godine do danas izrađeno više od 500 000 ekslibrisa.

Mnogi najveći umetnici svih epoha izrađivali su Ex libris (Direr, Kranah, Hogart, Buše, Birdsl, Kle, Đakometi, da spomenemo samo neke). Za

umetnika je izazov rad na maloj grafici tako specifičnih zahteva. Mnoge fascinantne i različite ličnosti iz svih oblasti života su imali svoj Ex libris (Dikens, Bizmark, Konan Dojl, Glorija Svanson, Musolini, Čarli Čaplin, kraljica Elizabeta II, itd, itd, itd).

Krajem 19. veka kolekcionari su počeli da skupljaju ekslibrise, kao disciplinu primenjene grafičke umetnosti interesantnu iz istorijskih, umetničkih, socioloških i mnogih drugih razloga. Širom sveta postoji oko 15 000 kolekcionara.

Ex libris je retko veći od 20 x 22 cm i obično se štampa na tanjem papiru. Danas je uobičajeno da se raspiisuju tematski konkursi za izradu exlibrisa, koji je postao deo likovne produkcije, a savremeni umetnici koriste i kompjutersku tehnologiju pri njegovoj izradi.

Balkankult fondacija, 11000 Beograd, Nemanjina 4,
Tel/fax: + 381 011 3621763, 3621762, 3621760, Email: foundation@balkankult.org ;
dimvu@balkankult.org web: www.balkankult.org